

BINNENLAND.

Rangorde van de voornaamste steden des lands, naar het algemeene verhoudingscijfer van hare sterfte tot hare bevolking, in de jaren 1873 tot en met 1878.

In 1873.	In 1874.	In 1875.	In 1876.	In 1877.	In 1878.
Leeuwarden 2.14 pCt.	Leeuwarden 2.31 pCt.	Leeuwarden 2.76 pCt.	Haarlem 2.33 pCt.	Arnhem 2.34 pCt.	Arnhem 2.24 pCt.
Haarlem 2.46 pCt.	Haarlem 2.50 pCt.	Haarlem 2.85 pCt.	Arnhem 2.45 pCt.	's Gravenhage 2.35 pCt.	Leeuwarden 2.32 pCt.
Arnhem 2.60 pCt.	Arnhem 2.50 pCt.	Utrecht 2.95 pCt.	Leeuwarden 2.51 pCt.	's Hertogenb 2.39 pCt.	Haarlem 2.45 pCt.
Amsterdam 2.64 pCt.	's Hertogenb. 2.54 pCt.	Arnhem 2.98 pCt.	Amsterdam 2.72 pCt.	Maastricht 2.43 pCt.	Amsterdam 2.66 pCt.
's Gravenhage 2.70 pCt.	Maastricht 2.71 pCt.	Maastricht 3.02 pCt.	Groningen 2.86 pCt.	Leeuwarden 2.45 pCt.	Utrecht 2.74 pCt.
Utrecht 2.79 pCt.	Amsterdam 2.73 pCt.	's Gravenhage 3.03 pCt.	's Gravenhage 2.90 pCt.	Haarlem 2.64 pCt.	's Gravenhage 2.84 pCt.
's Hertogenb. 2.86 pCt.	Groningen 2.79 pCt.	Amsterdam 3.06 pCt.	Leiden 2.93 pCt.	Utrecht 2.68 pCt.	's Hertogenb. 2.86 pCt.
Maastricht 2.96 pCt.	's Gravenhage 2.83 pCt.	Groningen 3.08 pCt.	Maastricht 2.93 pCt.	Amsterdam 2.75 pCt.	Groningen 2.97 pCt.
Groningen 3.05 pCt.	Utrecht 2.97 pCt.	Leiden 3.09 pCt.	Utrecht 2.94 pCt.	Rotterdam 2.83 pCt.	Rotterdam 3.00 pCt.
Leiden 3.10 pCt.	Leiden 3.09 pCt.	Dordrecht 3.21 pCt.	Rotterdam 3.05 pCt.	Dordrecht 2.92 pCt.	Maastricht 3.05 pCt.
Dordrecht 3.50 pCt.	Dordrecht 3.15 pCt.	Rotterdam 3.32 pCt.	Dordrecht 3.10 pCt.	Leiden 2.94 pCt.	Leiden 3.08 pCt.
Rotterdam 3.52 pCt.	Rotterdam 3.36 pCt.	's Hertogenb. 3.49 pCt.	's Hertogenb. 3.20 pCt.	Groningen 3.22 pCt.	Dordrecht 3.72 pCt.

Bij gelegenheid dat ik dezer dagen eene toelichting schreef bij de sterftediagrammen betreffende de gemeente Groningen, over de 6 jaren 1873 tot en met 1878, ten behoeve van het 4de Verslag van de handelingen der *Vereeniging tot bevordering der Volksgezondheid* aldaar, kwam het mij wenschelijk voor, ook uit een vergelijkend oogpunt de sterfte van Groningen in die laatste 6 jaren te doen kennen. De uitkomst van het onderzoek dienaangaande vindt de lezer in bovenstaand staatje.

Mij dunkt, dat de inhoud daarvan tot belangrijke nadere onderzoekingen aanleiding kan — misschien moet ik zeggen — behoort te geven. Immers de doorgaande verschillen tusschen de uitersten Leeuwarden, Arnhem en Haarlem aan de ééne en Dordrecht, Rotterdam en Leiden aan de andere zijde zijn van dien aard, dat, met het oog op het gemiddelde van de laatste 6 jaren, vergeleken met Leeuwarden *te veel* zijn gestorven, jaarlijks: te Dordrecht 297, te Rotterdam 1132 en te Leiden 258. (De gemiddelde sterfteverhouding in de genoemde 6 jaren was namentlijk te Leeuwarden = 2.41, te Arnhem = 2.52 en te Haarlem = 2.54, maar te Dordrecht = 3.52, te Rotterdam = 3.18 en te Leiden = 3.04, bij een bevolking als op ultimo December 1878 van 27,000 te Dordt, 147,000 te Rotterdam en 41,000 te Leiden.) Over de laatste 6 jaren maakte dat voor de 3 Zuid-Hollandsche steden reeds het aanzienlijke cijfer van 10,122 dooden te veel, Leeuwarden tot punt van vergelijking genomen. Daarbij moge men niet uit het oog verliezen, dat, al staat Leeuwarden boven in de rij van onze

grootere steden, met een sterfte van gemiddeld „slechts” 2.41 pCt. van hare bevolking 'sjaars, die sterfte dan toch nog te hoog is, en wel bijna ½ pCt.!

Het vergelijkend onderzoek van de factoren, die deze aanmerkelijke verschillen, jaar in jaar uit, teweeg brengen, is gewis een onderwerp, dat de daaraan noodwendig verbondene bezwaren alleszins waard is en dat bij eene eenigzins grondige studie zonder twijfel wetenschappelijk en praktisch zeer gewigtige uitkomst zal geven.

Groningen, 1 November 1879.

ALI COHEN.

AMSTERDAM. — Na een driedaagsche beraadslaging heeft de Gemeenteraad de voordracht van Burgemeester en Wethouders van 30 Juni 1879, over de afvoerquaestie (zie *Tijdschrift* 1879, pag. 383) met 20 tegen 16 stemmen aangenomen. Door dit gewichtig besluit zal nu het LIERNUR-stelsel alhier op een door den uitvinder gewenschte wijze en onder zijn toezicht worden toegepast en zal dus aan zijn stelsel, om met het Raadslid den Heer JOOSTEN te spreken, à fair chance gegeven worden. Zoowel door de voorstanders van het stelsel, de H.H. TEIXEIRA DE MATTOS, BERGSMa, Wethouder van publieke werken, JOOSTEN, LUDEN, HOLTZMAN, GOSSCHALK, PELS en TROMP, als door zijne tegenstanders, den nu afgetreden Burgemeester DEN TEX en de H.H. JITTA, DELPRAT, SMIDT VAN GELDER, TACK en HEYNSIUS werd de discussie soms met veel warmte gevoerd. De laatsten ontleenden ten deele hunne argumenten aan een op verzoek van Burgemeester en Wethouders door den Hoogleraar PLACE gegeven advies, waarin het LIERNUR-stelsel op hygieinische gronden bestreden werd. P.

— Het cijfer der studenten aan de vier Universiteiten bedraagt voor het loopende academiejaar 1869 en is als volgt verdeeld:

	Leiden.	Utrecht.	Groningen.	Amsterdam.	Totaal.
Regtsgeleerdheid	459	154	80	24	717
Geneeskunde	191	119	102	306	718
Wis- en Natuurkunde	44	41	24	28	137
Letteren	57	17	19	13	106
Godgeleerdheid	38	202	30	21	291
	<hr/> 789	<hr/> 533	<hr/> 255	<hr/> 392	<hr/> 1969

Onder de studenten in de Geneeskunde te Amsterdam zijn 205 en onder die in de Wis- en Natuurkunde 6, of te zamen 211 militaire studenten begrepen. Het getal van hen die enkele lessen bijwonen bedraagt 128, zoodat de Hoogeschool te Amsterdam 520 studenten telt.

Dr. J. HANLO.

UTRECHT. — Het *Internationaal Oogheekkundig Congres* wordt, volgens zijne statuten, alle vier jaren gehouden. Het Congres heeft plaats gehad in 1857 te Brussel, in 1862 en in 1867 te Parijs, in 1872 te Londen en in 1876 te New-York. De keuze van plaats voor de aanstaande bijeenkomst in 1880 heeft aanvankelijk eenige vertraging ondervonden. In New-York was eene Commissie benoemd, bestaande uit de H.H. ARLT, BECKER en HANSEN, met de opdracht om na overleg plaats en tijd voor het Congres vast te stellen. Deze commissie had intusschen geen succes op hare pogingen om het Congres dáár voor te bereiden waar zij het wenschte en ze is geëindigd haar mandaat over te dragen aan de ophthalmologische sectie van het Internationaal Geneeskundig Congres van 1879 te Amsterdam. Deze heeft dat mandaat bereidwillig aanvaard en den wensch uitgesproken, dat het Congres in Italiën zou bijeenkomen. Het Bestuur werd gemachtigd de roodige stappen daartoe te doen en de slotsom is, dat het Internationaal Oogheekkundig Congres zal plaats hebben in September 1880 te Milaan, gelijktijdig met het Nationaal Italiaansch Oogheekkundig Congres, terwijl aldaar Prof. A. QUAGLINO zich met de regeling daarvan heeft willen belasten.

Tevens zal aldaar op hetzelfde tijdstip bijeenkomen het Internationaal Oorheekkundig Congres, waarvan de voorbereiding is opgedragen aan Prof. VOLTOLINI uit Breslau. S.